

דבר העורך

כשר לפסח ער"פ

סימון מוצרי חלב: בימים אלו מתחיל להופיע בחנויות מוצרי חלב עם הכיתוב כשל"פ ער"פ = כשר לפסח ערב פסח, יש שאינם מביינים מה משמעות הכיתוב, וכי זה כשר לפסח רק עד פסח?! ועוד, מה נשתנה מוצרי חלב מכל שאר המוצרים שלא כתוב 'כשר לפסח ערב פסח'.

לתועלת הציבור נצטט הנחיות הכשרות כפי שמופיע במדריך הכשרות בד"ץ העדה החרדית (פסח תשפ"א חלק ב עמוד 29) חלב ומוצרי חלב לפסח, הם בהשגחה מיוחדת לפסח בכל תהליך הייצור, חובה לוודא שמופיע על כל אריזה הכיתוב 'כשר לפסח', בגב או בצד האריזה בזריקת דיו ליד קוד הייצור.

נכון להדר לקנות מוצרי חלב מייצור שלפני פסח, מחשש תערובת משהו בפסח, כי בערב פסח התמזג בטל בשישים, ותערובת חמץ בפסח אסור אפילו משהו. והסימון לכך שיופיע על האריזה גם הכיתוב - ערב פסח / ער"פ / ע.פ. / ע. פסח. מוצרי חלב שמופיע עליהם הכיתוב כשר לפסח, בלי הכיתוב ערב פסח, מיוצרים בפסח עצמו. יופלה בטעמים, גם אלו שבכשרות הבד"ץ לימות השנה, אין עליהם כשרות בד"ץ לפסח. ניתן גם להשיג חלב טרי לא מפוסטר בהשגחה מיוחדת לפסח, ישיר ממשק חרדי חלב למהדרין בקנקנים חדשים של 2 ליטר.

מוצרי תנובה בהשגחת הבד"ץ מסומנים בחותמת הבד"ץ ובפס זהב על כל אריזה, מוצרי טרה בהשגחת הבד"ץ מסומנים בחותמת הבד"ץ בחזית על כל אריזה.

לפי הנחיות ועדת מהדרין תנובה (כפי שמבואר באריכות בקובצי 'בנתבי החלב'), הייצור המיוחד לפסח מסיר כל חשש, כיון שמשנים את מזון הפרות לתחליפים ללא חשש חמץ, וזה כבר חומרא גדולה שהרי הפוסקים דנו על החמץ של תוך הפסח, וכאן זה בערב פסח. ובכדי לסלק חשש שחלקי מזון של הפרות יתערבו בחלב כאשר יכנסו באמצעות משאבות החליבה, מסגנים היטב את החלב, וגם כיון שהפרות כבר לא אוכלות חמץ כמעט ואין חשש שיכנסו לחמץ למש שאבות.

בברכת התורה

עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'חלב כשר לפסח'

לא יאכל חמץ

תיאור המציאות: חלב פרה ומוצרי חלב, בנוסף להשגחה של כל ימות השנה, טעונים השגחה מיוחדת לפסח, שלא יהיה משהו חמץ בכל קו הייצור. בנוסף, מזון הפרות מכיל כ-40% אחוז 'מזון גס' ו-60% 'מזון מרוכז', כאשר המזון הגס הוא בחשש חמץ משום שהוא עשוי מתחמיץ חיטה ושחת דגן, המיוצרים מחיטה שעלולה להחמיץ במגע עם מים.

במערכות הכשרות המהודרות, מקפידים שתוצרת החלב לפסח, תגיע מפרות שלא אכלו חציר שיש בו חשש חמץ, באופן שכוודש לפני פסח מתחילים להוריד את כמות החמץ

תורה תורה חגרי שק יצא מבח ציון כל הדרה

יחד עם כל עולם התורה בארץ ובתפוצות, אנו מתאבלים מרות על סילוקו לשמי רום של עשרת ראשינו ונדר תפארתינו, רוח חינו ומאיר נתיבותינו, ארז הלבנון אדיר בתורה, תל תלפית, ארי במסתרים, צדקתו כהררי א-ל, כל שלטי הגבורים תלוי עליו, אות ומופת לאהבת התורה שהייתה יקרה בעיניו מכל הון דעלמא, פי דצדיק יהיה חכמה, התאייע בתורה מנוגרי ויהיה ממשוש חייו עלי אדמות, מרא נקולא תלמודא ומאיר עיני ישראל בתורה ובהלכה, גיבור נח ועמל בטורה, איש האלקים קודש הקדשים.

ה"ה רשכבה"ג מרן שר התורה

הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

בנו של מרן הסטייפלר בעל ה'קהילות יעקב' זצוק"ל
נלב"ג בפניא דעמלי שבחא ט"ו א"ב כורים דמוקפין חשנ"ב

אבל יחיד עשי לך מכן ה'הילכתא' אשר איבדה את המורה הגדול
שהאיר נתיבות בכל עת ועישר את גליונת 'עומק הפשוט'
במאות ומפסקיו מזה רבות בשנים

אוי לה לספינה שאבדה קברניטה

הרופא לשבורי לב, הוא ינחמנו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו ובעמל התורה ממשוש חייו
ננוחם עדי יקיצו וירגנו שוכני עפר, בב"א

המתאבלים בשברון הלב

מכון הילכתא הולומדים

מנהלי חברת תנובה, עלו לבית מרן שר התורה זצ"ל ביום רביעי ו' אדר ב' ימים ספורים קודם פטירתו, לדבר בנושא כשרות חלב לפסח, בנושא שמופיע בגיליון הנוכחי. יו"ר קבוצת תנובה סיפר על מאמצי החברה בכל מה שקשור להערכות לפסח, והפעילות בעניין כבר מתחילה מפסח של השנה הקודמת. לאחר שרמן שמע את הדברים ברכם ב"הצלחה גדולה".

ערלה: עוד נפסק ב**שו"ע** (סימן רצד סעיף יב), שאסור לנטוע פרי של ערלה, ובדיעבד אם נטע, הפירות היוצאים מותרים, משום ש'זה וזה גורם מותר'. וביאר ה**ט"ז** (ס"ק יח) שהפרי של האיסור יחד עם הקרקע של היתר גורמים לאילן שיבוא.

קרבן למזבח: לגבי קרבן, מבואר ב**גמ'** (תמורה דף ל:): לדעת רבי חנינא בן אנטיגנוס, בהמה כשרה שניקה חלב מבהמה טריפה, אם עיקר גדילתה מהיניקה האסורה, פסולה לקרבן, ואם היא רק מתפטמת מהיניקה, מותרת למזבח משום שזה וזה גורם מותר. ומבואר ב**תוס'** (ד"ה שיניקה) שאם אכלה כרשינים של עבודה זרה כל ימיה, שעיקר גדילתה מהאיסור, הבהמה נאסרת למזבח, ולכאורה אסורה גם להדיוט.

ונפסק ב**ברמ"א** (י"ד סימן ס סעיף א) על פי המרדכי (יבמות פרק אלמנה לכהן גדול) ו**התוס'** (תמורה פרק כל האסורים) בהמה שנתפטמה גם מדברים אסורים מותרת, ואם נתפטמה כל ימיה רק מדברים אסורים, אסורה. והשיג ה**ש"ך** (ס"ק ה) שרק באיסורי הנאה יש לאסור בגדלה כל ימיה על האיסור, אבל באיסורי אכילה מותר אפילו אם אכלה איסור כל ימיה, כיון שאינה אוכלת את עצם האיסור, ומעוכל הוי כשרוף.

בחבמ: נפסק ב**שו"ע** (או"ח סימן תמה סעיף ב) חמץ משעה ששית ולמעלה אסור בהנאה, ואסור להסיק בו תנור וכיריים או לבשל בו, ואם בישל או אפה, הפת והתבשיל אסורים בהנאה. מבאר ה**משנ"ב** (ס"ק יב) למרות שבכל מקום זה וזה גורם מותר, וכאן התנור הוא של היתר והחמץ הנשרף הוא של איסור, שאני הכא שהגורם של עצי האיסור שבהן הפת נאפית, ניכר יותר נראה שבהן לעינים, ונחשב כמו 'חד גורם'. ומבואר ב**ביאור הלכה** (ד"ה אסורין) שנחלקו האחרונים באופן שהיה בתנור גם חמץ וגם עצים מותרים, האם אומרים זה וזה גורם מותר, ויש לסמוך להקל בשעת הדחק שאין לו מה לאכול, או במקום הפסד.

2. פרה שאכלה חמץ בפסח

אסור: נחלקו הפוסקים בדיון חלב מפרה שאכלה חמץ בפסח, לדעת הפרי מגדים (י"ד סימן ס פתי דעת ס"ק ה) אסור לשנות בפסח חלב מבהמות של גויים, כי אוכלות חמץ שהוא איסורי הנאה, ואף ש'זה וזה גורם מותר' הרי שיטת ה**ש"ך** שבאיסורי הנאה גם זה וזה גורם אסור, ועוד שמכל מקום מדרבנן אסור לכתחילה. ומכל מקום מותר החלב שחלבו אחר מעת לעת שאכלה את החמץ, כי החלב לא נוצר מאיסורי הנאה. וכאן כתב הפמ"ג **באשל אברהם** (סימן תמח ס"ק י) תוך מעת לעת של אכילת החמץ, אם הבהמה אכלה גם תבן, מותר לשנות את החלב מטעם זה וזה גורם, ומכל מקום מסתפק אולי נאסר כי הישראל נהנה מאיסורי הנאה, והסיק וצ"ע.

כתב ב**שו"ת בית אפרים** (סימן לה) הובא ב**שערי תשובה** (סימן תמח ס"ק יז) וכן הסיק להלכה ה**מהר"ם שיק** (סימן ריב,

באוכל בהדרגה, ומ"ח ניסן עד אחרי פסח נותנים לפרות רק תחליפי מזון ללא חשש חמץ, ויש בהם רק קטניות כמו תירס וכדומה. [לא בודקים את מקומות האחסון של מזון הפרות, שעלול להישאר שם מהמזון הישן, וגם לא מנקים את הרפתות לקראת פסח].

שורש הסוגיא: נושא המאמר שלפנינו, האם מותר לשתות בפסח חלב היוצא מפרה שאכלה חמץ בפסח, או בערב פסח, מהו הפיקוח הנצרך בכדי שהחלב יהיה כשר לפסח, וחילוקי הדינים בין נחלב בערב פסח לנחלב בפסח, חלב מבמה נכרי, חלב מבהמת ישראל, ושורש הסוגיא בדיון 'זה וזה גורם' מותר או אסור. ומבין שורות הנדון יתבאר שמנהג מערכות הכשרות שלא להאכיל את הבהמות חמץ מעת לעת קודם חליבת החלב המשוק לפסח, הוא זהירות מופלגת, כי הרי גם האוסרים דברו בפסח עצמו, ולא בבהמה שאכלה חמץ בערב פסח.

ו**כתב בהגהות תורת המועדים על שונה הלכות** (הלכות פסח סימן תמח סעיף ד הערה ט) שנחלקו הפוסקים בדיון חלב מפרה שאכלה חמץ, ויסוד השאלה בדיון תלוי בכמה נדונים, והביא על כך הרבה מראי מקומות ומקוצר הגיליון נביא רק את עיקרי הנדונים:

א. האם אכילת חמץ נחשב גורם איסור, או שגם גוף הבהמה המסייעת נחשב מסייע וממילא דינו כזה וזה גורם. ב. האם זה וזה גורם מותר בתוך הפסח או לא. ג. האם החמירו על חמץ משהו שאינו בעין. ד. האם החמירו במשהו חמץ באיסורי הנאה. ה. האם בחמץ של גוי החמירו לאסור אפילו במשהו. ו. האם חמץ קרבנן שאין בו כזית החמירו לאסור במשהו. ז. אם חמץ של גוי הוא איסור גברא האם מחמירים בזה וזה גורם באיסור גברא. ח. האם חמץ שנהפך לחלב יש להתירו משום פנים חדשות. ט. האם כיון שאישתרי איסור חלב, אישתרי גם שאר איסורים. י. בבהמת ישראל יש לדון האם המבטל איסור לכתחילה עבור אחרים, נאסר גם לאחרים, והאם הקונה הוא בכלל מסייע בידי עוברי עברה.

1. זה וזה גורם מותר

עצי אשירה: מבואר ב**גמ'** (עבודה זרה דף מח: ורש"י שם), לדעת רבנן 'זה וזה גורם מותר', ולכן מותר לזרוע ירקות מתחת לעץ אשירה בימות הגשמים, להעלים והקרקע גורמים יחד לגידול הירקות, אבל בימות החמה אסור משום שהעץ עושה צל על הירקות ומסייע לגדילתם. ולדעת רבי יוסי 'זה וזה גורם אסור', ולכן אפילו בימות הגשמים אסור לזרוע ירקות תחת האשירה, כי העלים היבשים נושרים עליהם ומשמישים להם כזבל. מסקנת **גמ' להלכה**, וכך נפסק ב**שו"ע** (י"ד סימן קמב סעיף ז-א), ש'זה וזה גורם מותר', ולכן בין בימות החמה ובין בימות הגשמים מותר. וביאר ה**גר"א** (ס"ק כט), שרק להו"א אסור בימות החמה, אבל למסקנא גם בימות החמה מותר.

התליך ייצור החלב מהרפת דרך המחלבה עד הצרכן

את שתיית חלבה, אף לבעלי נפש כיוון שאף להרמ"א אין מקום לאסור, ובהמת יהודי שהאכילה חמץ מדינא אין לאסור שתיית חלבה, אך בזה יש מקום לבעל נפש להחמיר על עצמו.

ולדעת הגר"ר **ניסים קרליץ זצ"ל** (חוט שני עמוד צט) מותר לשתות חלב באופן שבא מישושים שאין מאכילים את הפרות חמץ בלבד, אלא עוד דברים, ויש לאסור באופן שהפרות אוכלות רק חמץ ונחלבו תוך מעת לעת מאכילת החמץ.

וכתב **הפוסקים** (סוף סימן נמח ס"ק לג) שנחלקו הפוסקים האם חלב המפרה שאכלה חמץ נאסר אפילו אם הפרה של נכרי. והביא את הפרי מגדים שאוסר, והישועות יעקב שמתיר. וכתב הגר"ר **אליקים שלנגר שליט"א** (הליכות שדה גיליון 172 עמוד 11) ארבעה דיוקים מלשון המשנ"ב. 1. שהפמ"ג אוסר תוך מעת לעת של אכילת החמץ, גם באופן שאוכלת דברים המותרים יחד עם החמץ. 2. שהישועות יעקב שהתיר בו ביום, הוא רק שאכלה גם דברים המותרים. 3. משמע קצת, שאחרי מעת לעת מאכילת החמץ לכל השיטות החלב מותר אפילו אם לא אכלה דברים המותרים. 4. משמע קצת, שהישועות יעקב שהתיר, מיקל גם בבהמת ישראל.

יש להחמיר: וכתב **בשו"ת מהרש"ג** (חלק ב סימן פה) שבכמה קהילות ישראל נהגו איסור שתיית חלב מבהמות של גויים בפסח, אם כי יש מתירים בתנאי שבשעת החליבה ממש לא יאכלו חמץ. וכתב **בשו"ת ערוגת הבושם** (סימן קלח) שנכון לנהוג לחומרא לא לשתות חלב מבהמה שאכלה חמץ בפסח, משום שאפילו אם 'זה וזה גורם מותר', מכל מקום ראוי לבעל נפש לפרוש מזה, משום שגורם לו טבע רע. ועוד כתב **בפסקי תשובות** (סימן תמח ס"ק לג הערה 158) אחרי שהביא את כל הנה"ל, שיש טעם להחמיר, כי **עפ"י אפ"י ז"ל** של להחמיר כל החומרות בפסח.

3. פרה שאכלה חמץ בערב פסח

מותר: ולגבי פרה שאכלה חמץ בערב פסח קודם זמן האיסור שהוא בשעה שישית, לדעת **המהר"ם שיק** (סוף סימן רכב) ודאי החלב מותר אפילו מבהמה של ישראל חשוד. ולדעת **הגר"ש אלישיב זצ"ל** (ישא יוסף חלק א סימן פח) אין שום חשש בחלב מפרה שאכלה חמץ לפני פסח.

יש שמחמרים: והנה **בבש"י חמד** (מערכת חמץ ומצה סימן ב אות ב), האריך בסוגיא זו של חלב מפרה שאכלה חמץ, והביא את שיטות הפוסקים, ולגבי נחלב בערב פסח הביא בשם **הגדה של פסח רינון יצחק**, שאוסר גם חלב שנחלב בערב פסח מפרה שאכלה חמץ קודם זמן האיסור, משום שהעיקול של בהמה הוא מעת לעת, ולכן צריך שהבהמה לא תאכל חמץ מעת לעת לפני זמן איסור חמץ, והש"י חמד חולק עליו, על פי מה שמבואר בדברי שאר הפוסקים שאסרו את החלב רק באופן שהפרה אכלה חמץ אחרי זמן האיסור, אבל באכילת היתר קודם הפסח אין חסרון במה שהעיקול של החמץ נמשך.

רכב), חלב מבהמת ישראל שחשוד להאכילה חמץ בפסח אסור לשתות את החלב, וחלב מבהמת גוי מותר לשתות את החלב, כי הגוי אינו עושה שום איסור.

מותר: **הישועות יעקב** (סוף סימן תמח) מתיר לשתות את החלב אפילו שנחלב ביום שאכלה חמץ, אם אוכלת שחרית וערבית מדברים המותרים. [המש"ב שהובא להלן לא העתיק את המשך לשונו "ואם אפשר להמתין מעת לעת מה טוב"].

כתב **הנשמת אדם** (הלכות פסח כלל קל שאלה ט) שהוא לא ראה שום ראשון או אחרון שאסר חלב מבהמה שאכלה חמץ, ושמע שהמקור לאסור הוא מדברי **המגן אברהם** (סימן תמה) שלדעתו בפסח 'זה וזה גורם' אסור, וחלב כזה נחשב בגדר 'זה וזה גורם' ואסור בפסח. אולם מסיק שיש ארבעה טעמים להתיר את שתיית החלב:

א. **המגן אברהם** אסר בחמץ ש'זה וזה גורם', רק באופן של היסק תנור בחמץ, שיש שבח עצים בפת ולכן הפת נאסרת, אך בשאר דברים שאינם בעין 'זה וזה גורם מותר' אפילו בפסח.

ב. **הסברא** לאסור בהמה שאכלה איסורי הנאה הוא רק בנתפסטה מעבודה זרה, שאסור בהנאה גם שלא כדרך הנאתו, אבל בחמץ מותר להנות שלא כדרך הנאתו, ושתיית חלב דינה כהנאה שלא כדרך, וכעין שכתב **הפלתי** (יו"ד סימן ס סעיף א) שהנאה עקיפה של חלב בהמה, אינו נחשב כדרך הנאתו מהחמץ שאכלה, מכיון שהבהמה אוכלת את החמץ ולא האדם, 'אין לך שלא כדרך הנאתו יותר מזה'. [בש"י חמד הביא יש חולקים על סברא זו, שאדרבה נחשב כדרך הנאתו, כי על דעת כן יורעים את התבואות לפטם בהם את הפרות].

ג. האוסרים החמירו רק בנתפסטה כל ימיה מאיסור, אבל בפרה שאוכלת חמץ בפסח לא שייך מושג של 'נתפסטה כל ימיה', כי אפילו אם אכלה כל הפסח חמץ, יהיה לפני פסח החמץ מותר, ונחשב 'זה וזה גורם' כלפי החלב, שגם החמץ של ערב פסח מסייע בייצור החלב.

ד. **מפורש בגמ'** (בכורות דף ו:) שההיתר לשתות חלב בהמה טהורה הוא חידוש, שמסברא היה צריך ליאסר, משום שהחלב נוצר מדם עכו ששנעשה חלב, ועוד היה צריך לאסור את החלב כדין אבר מן החי, וכיון שראינו שהתורה מתירה את החלב למרות שמסברא צריך ליאסר, לכן אומרים 'הואיל ואישתרי אישתרי' והוא הדין כלפי כל האיסורים שעלולים להיות בחלב, ומותרים.

טעם נוסף להיתר, כתב **בשו"ת בית אפרים** (אורח חיים תשובה לה) שהרי חמץ לא אסור בהנאה לגבי הנכרי, והחלב מותר באכילה כדין חמץ שהגוי שרף שמוותר בהנאה.

ולדעת **האגרות משה** (חלק א סימן קמז) אחר שהאריך במקורות ההלכה מדברי הראשונים והביא את סברת הבית אפרים הנה"ל, מסיק לדינא "להלכה וגם למעשה", שחלב מבהמת נכרי אף שאוכלת רק מאכלי חמץ אין מקום לאסור

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

הזוכה בהגרלת גיליון 348 בסך 100 שקל מזומן

האברך המופלג הר"ר ברוך ליבמן שליט"א

כולל 'אבי עזר' תפרח

שאלה: כיצד משערים את כמות היין לשתיית ארבע כוסות בליל הסדר?

מהו שיעור רביעיית בסמ"ק, לארבע כוסות לחומרא ולקולא, לפי השיטות הבאות - ביאור הלכה, חזו"א, רבי חיים נאה.

מקורות: שו"ע ונושאי כלים (סימן תפו סעיף א); משנ"ב (ס"ק א, וביאור הלכה סימן רעא ד"ה הווא); חזו"א (אור"ח סימן לט ס"ק א); אור לציון (חלק ג עמוד לב); שבט הלוי (חלק ו סימן ט); הג"ר יעקב ישראל גנייבסקי זצ"ל (שיעוריו של תורה שיעוריו המצוות עמוד סה); הג"ר חיים פנחס בניש שליט"א (מידות ושיעורי תורה פרק טז); הג"ר הדר יהודה מרגולין שליט"א (הידורי המידות שער ב); הג"ר יצחק דרזי שליט"א (שבות יצחק פסח פרק כה); הג"ר משה לייב לוי שליט"א (בית מלא חלק ב סימן פד).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. בכדי להשיב ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד! נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באתח מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 5377085 שולח 02
2. בעגמות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בקס מספר 6507823-1532 במייל 5047867@gmail.com

המדור השבוע הוקדש לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת רבקה ב"ר ישראל אייזנשטיין ע"ה. ת.נ.צ.ב.ה.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- חלב כשר לפסח:** בחלב כשר לפסח בפקיח וועדות כשרות מהודרות, מונעים מהפרות מאכלי חמץ מתחילת הייצור לפסח, וגם מסננים את החלב. נכון להדר לקנות 'כשר לפסח ערב פסח' שאם בכל זאת התערב משהו חמץ יתבטל בתערובת.
- זה וזה גורם:** קיי"ל בכל התורה זה וזה גורם מותר. יש מחמירים בחמץ בפסח כיון שאסור גם בהנאה.
- אכלה חמץ בפסח:** נחלקו הפוסקים האם מותר לשתות חלב מפרה שאכלה חמץ בפסח. ועיקר השאלה האם מותר מדין זה וזה גורם, או שאסור משום הנאה מחמץ, ובגילוי מופיע רשימת 10 נדונים בענין.
- משנה ברורה:** אכלה רק חמץ וחלבוה תוך מעת לעת מאכילת החמץ יש להחמיר, לאחר מעת לעת יש להקל. אכלה גם חמץ וגם דברים המותרים, וחלבו אחרי מעת לעת יש להקל. ובתוך מעת לעת מחלוקת הפוסקים.
- אכלה חמץ ערב פסח:** אכלה קודם זמן האיסור, יש ההחמירו, ורוב הפוסקים התיירו את החלב אפילו בפסח ואפילו מבהמת ישראל כי האכילה היתה בהיתר.

עדכוני הלכה

'מילכינער' של שערי חסד

בעבר, לא היו חומרים משמרים לחלב, ולא מקררים, וכל יום היה צריך להשיג חלב טרי, או מהפרה הפרטית, או באמצעות החלבן שהסתובב בין הבתים וחילק חלב, ולא היה צריך הכשר על החלב. בסימטאות ירושלים של מעלה הסתובבו חלבנים גדולי תורה, כמו החלבן (מילכינער) של שערי חסד רבי בצלאל 'מילכינער' גולדשטיין זצ"ל, שהיה תלמיד חכם עצום ושוחח בלימוד עם גדולי עולם הגר"ד בהר"ן זצ"ל והגרש"ז אויערבאך זצ"ל. כיום, תעשיית החלב חובקת זרועות עולם, מאות רפתות ומשקים, אלפי פרות, מכליות ענק, ומקררים תעשייתיים, ולא כל הרפתנים שומרי מצוות, וצריך פיקוח כשרותי הדוק כל השנה, ובפרט בפסח.

נושא הגיליון הבא:

'שיעור רביעיית יין לליל הסדר'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

ברכת מזל טוב לאברך המופלג בתורה ויראה מבחירי לומדי ישיבת מיר הג"ר בנימין מאר שליט"א וב"ב, לרגל הולדת הבן בשעטו"מ, יהי רצון שיזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות אמן.

הילכתא

לדעת לחיות מהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשט
- שיעורים יומי עיון
- בית הוראה טלפוני
- ביורוי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא 0535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי
02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

02-6507823 פקס:

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...